Рік II. ч. 5 … орок 18. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Фірер на Святі Поляглих

БЕРЛІН, 17. III. — Німеччина святкувала минулої неділі Поминки по Тих, що склали буйні голови за славу і велич Батьківщини. Святочно пройшов цей день не лише в цілій державі, але й на всіх просторах, де стоять німецькі війська.

Величаво святковано це свято в **Берліні**, у пантеоні воєнних памяток т. зв. Цайггавзі. Непроглядні маси народу зі захопленням вітали **Фірера** підчас переїзду історичною вулицею Унтер ден Лінден, до Цайггавзу.

На подвірю в Цайггавзі, де відбувалась ця урочистість, зібралися всі найчільніші мужі Німеччини, міністри, ґенерали, провідники організацій. На почесному місці поруч самого **Фірера** сидів найстарший рангою старшина давньої австрійської армії **маршал Бем Ермолі**, в одязі німецького старшини з відзнаками нім. ген. пол. маршала, призначеним йому з приводу 85-их роковин від народження, причому марш. Бем Ермолі держав у руках булаву ще давніх ц. к. австрійських маршалів.

В окруженні **Фірера** були ще великий адмірал д-р **Редер**, ґен. полеві маршали: **фон Бравхіч, Кайтель і Мільх** та представники нац.-соц. партії. В тому святі приймало участь також кількасот вояків, ранених підчас тієї війни.

На подвірю воєнного музею виголосив **Фірер** промову з приводу Свята. В цій промові згадав про минулий рік, про заповіджену Ним також на тому місці перемогу, яка здійснилась доконуючи цього, чого не в силі було доконати у світовій війні. Рік 1940, рік блискучих осягів протягом кількох тижнів перейде до історії, бо він матиме велике значіння на майбутнє у пересуненнях сил. Коли б Німеччина 1918 р. була мала бодай частинні такі осяги — була б перемогла у світовій війні.

Тепер же збройна сила Німеччини стоїть готова в кожній хвилині до чину на великих просторах. Вона, кількістю і вирядом непоборна, дожидає хвилини, щоб завершити те, що почалось у памятному 1940 році.

При цій нагоді згадав Фірер і на память італійських поляглих вояків, товаришів зброї у борні за краще завтра нової зорганізованої світової спільноти.

Щодо Англії — заявив Фірер — то вона буде переможена і нічого не вдіє Німеччині повітряна війна, яку затіяв Черчіль, навпаки — нею буде знищена тільки вона сама, Англія. Те саме станеться і з бльокадою, що не зломить Німеччини, а лише ініціяторів. Зима, хоч спинила бої на суші, то не спинила їх у повітрю та на морі. Ця зима пройшла на праці і приготуваннях, щоб поправити те, яке ще доповнення вимагало. Якщо підчас тієї зими доводилось німецькому союзникові витримувати в першу чергу на собі англійські удари, то це з хвилиною, коли німецькі збройні сили приймуть в тому участь буде покінчене. Ніяка сила на світі не буде в спромозі змінити висліди війни. Англія впаде! Провидіння Боже не дасть перемогти тим, що ллють неповинну людську кров, ради панування свого золота. Німеччина не мала ніяких вимог до Англії і Франції та всі її зусилля для мира були даремні. Міжнародні багатії силкуються повести цю війну до кінця. Отож буде цей кінець і він буде саме її знищенням. Щоби Провидіння дало змогу знайти правильний шлях, по якому можна би допровадити звільнені з пут народи до щасливого завтра.

„Ми певні в тому — закінчив Фірер — з холодним вирахуванням та постановою вступаємо в 1941 рік, щоб докінчити те, що почали в минулому році".

Після свята на подвірю Воєнного Музею, Фірер разом з почотом віддав пошану поляглим під памятником тих, що впали, складаючи під ним вінець. На площі перед памятником стояли лавою інваліди зі світової війни. Їх поздоровив Фірер, опісля прийняв дефіляду всіх родів зброї. Всю площу заповнили непроглядні маси народу.

Знову атаки на Лондон

БЕРЛІН, 16. III. — **Головне Командування Німецьких Сил Збройних подає:**

Вмарш німецьких військ до Болгарії відбувається дальше згідно з пляном.

Сильна ескадра боєвих літаків заатакувала минулої ночі, не вважаючи на погані атмосферичні умовини, важні обєкти в Лондоні й південній Англії. У лондонському порті вибухло кілька менших пожеж та одна велика пожежа. В інших точках південної Англії успішно обкидано летовища й портові обєкти розривними й запальними бомбами.

У Північній Африці німецькі розвідчі літаки перевели з добрим вислідом атаки на авто-кольони та зосереджені війська біля Аджедабії. На острові Мальта німецьке летунство бомбардувало летовище Гальфар-і-Люка. Один німецький ловецький літак зістрілив у воздушному двобою британський літак типу Вікерс-Веллінґтон.

Слабі ворожі сили скинули минулої ночі кілька бомб у західньо-німецьких прикордонних областях. Нема шкід військового значіння. Матеріяльні шкоди в інших обєктах — незначні. В одному таборі воєнних полонених британська розривна бомба зранила двох французів.

В часі від 12. до 15. березня ворог втратив 31 літаків, із того 11 у воздушних боях, дальших 11 наслідком нічної акції ловецьких літаків, 6 від протилетунської артилерії та 3 від морської артилерії. В тому самому часі власні втрати були — 21 літаків

Село не любить слів

З розмов із селянами та міщанами, а буває й із інтеліґентами, що стикаються з народніми масами, чуємо, що чували й раніш, що селяни не люблять пустомельства, патріотичних деклямацій і патетичних заяв. Тим більше не люблять усяких теперішніх пустих пророцтв, опертих на балакунстві, і запевнень, що завтра станеться чудо, яке вже нині звільняє від буденної праці.

Селяни й міщани — реалісти. Вони думають ясними, практичними катеґоріями: не засієш — не жатимеш, не попрацюєш — не матимеш, словами лиха не збудеш і мріями ситий не будеш.

Селянські й міщанські маси ще не навчились плянувати своєї праці в новітньому розумінні цього слова, але вони таки плянують, лише посвому, постарому й не беручи під увагу всіх сучасних можливостей, бо їх ще не знають.

Інтеліґентська ж, т. зв. суспільна праця часто-густо бє в очі селянина своєю безпляновістю. Багато віри в „свою правду", в себе, в успіх діла, але пляну — Бог дасть. Звідси скептицизм людей з народніх мас. Звідси й скарги інтеліґентів, що, мовляв, народ темний, не слухає, не хоче поступу.

Ці обвинувачення здебільша безпідставні, плід непорозуміння.

Народні маси хочуть діла, а не гарних слів. Хто бував на кооперативних анкетах та інших зібраннях, де говорять про практичні речі й ясну, плянову роботу, той знає, з яким зацікавленням беруть у них участь селяни. На такі зібрання лиха погода не стримує й близький вечір додому не жене.

Не раз доводилося чути, що — буцім-то — селяни, особливо селянська молодь мало, а то й зовсім не цікавиться агрономією. Неслушні закиди. Коли проходять до них з якимось теоретичними „загальниками", зацікавлення не викликають. Але коли ставиться ясне, практичне завдання, оперте на доброму пляні, селяни й міщани охоче стають до праці.

Найгірше стоїть загальна культурно-освітня праця. Теоретичний підхід з різними розумовими доказами, наскільки необхідна освіта і т. ін., — все це слабо „бере" селянина. Слів він уже має досить, від самого 1917 року наслухався їх досхочу. Тому-то, коли замість матеріялу для вуха, приносять йому матеріял для ока і рук, себто діло, він оживляється і береться до роботи. Хор, театр, бібліотека, курс чогось практичного, — ось те, що може потягнути селянина до освіти. А селянок, крім цього — куховарство, крій і шиття, чи якась інша практична галузь щоденного життя.

Інтеліґенти, що йдуть на працю в Холмщину й Лемківщину, здебільша не знають, що українського селянина (з вимком нечисленних, вимково темних чи здеморалізованих сіл) не треба „будити", „тягнути" до освіти й культури. Він давно вже відчув потребу цього, бо вже раз засмакував і перевірив корисність науки й поступу.

Українські землі в Ґен. Ґубернаторстві це не цілина й не обліг, і подібні казки про них треба вже раз залишити. Зокрема

Холмщина має свою стару культуру, лише здеформовану, зденаціоналізовану. І власне в цій ділянці Холмщина сама домагається діла.

Цими днями зголосилася до православної церковної влади делеґація від одної парохії зі скаргою на священика, що він „нічого не робить“.

— Як то, не служить, не проповідує, не виконує треб?

— Ні, і служить з українською вимовою, і проповіді каже по українськи, і хрестить і вінчає, — все як слід. Але нічого не робить у селі. В інших селах то роблять. Там і те й друге. В нас же — нічого. А народ потребує.

Такі самі скарги вже доводиться чути й на вчителів і на дяків і на кооператорів та інших.

— Нічого не роблять.

Народ вимагає ширшої і глибшої суспільної праці.

Вимагає ініціятиви від інтеліґентів, пляну, особистої суспільної праці. Одним словом — діла.

Це повинні взяти під увагу не лише сільські інтеліґенти, але й усі, що їм на серці доля українського села. Праця у тому селі йде — але тієї праці ніколи не буде забагато.

В. Островський.

Гряде рішальна хвилина

БЕРЛІН, 17. III. — Німецьке летунство почало підготову весняної офензиви. З приходом сухої пори року німецькі летунські налети на осередки англійського воєнного промислу знову почали приймати такі розміри, як восені минулого року. Повідомлення Головного Командування Німецьких Збройних Сил зазначує особливу силу й великий успіх німецьких налетів. Без огляду на недавнє повідомлення, що сотні літаків вдарили тільки проти Ліверпулю, комунікати Головного Командування Німецьких Збройних Сил оминають вислову про великий налет. Тому зовсім певне можна рахуватися з тим, що ще не надійшла хвилина найбільшої боєвої готовости німецького летунства. Майбутнє принесе під тим оглядом ще більші несподіванки.

Політика Рузвелта катастрофальна для Злучених Держав

НЮ-ЙОРК, 17. III. — Серед американської прилюдної опінії щораз більше побоювань, що політика Рузвелта з метою допомоги Англії спричинить поважне погіршення фінансового положення Злучених Держав. Домагання Рузвелта до голови посольської буджетової комісії, негайно ухвалити 7 міліярдів долярів на переведення льомбардового закону (про допомогу Англії) викликало панічне враження серед широких мас населення, бо загальна сума, передбачена на оборону Злучених Держав і союзних держав досягне тепер висоти 35 міліярдів долярів.

У фінансових кругах обчислюють тепер, що публичні довги Злучених Держав зростуть до понад 65 міліярдів долярів, що спричинить велику бурю в конґресі. Сенатор Уіклер переконаний, що льомбардовий закон потягне за собою зріст американських довгів до 100 міліярдів долярів і подвоєння податків. Також сенатор Тефт висловився гостро проти ухвалення 7 міліярдів долярів на допомогу Англії.

В Америці мають замкнути всі закордонні банкові девізи. Також стягають старі воєнні кораблі, щоб їх віддати Англії вразі потреби.

Болгари опрокидують англійські брехні

СОФІЯ, 17. III. — Болгарська преса й радіо далі енергійно опрокидує брехливі англійські повідомлення про буцімто окупацію і виголоджування Болгарії німецькими військами.

Прелеґент софійського радія заявив, що англійські видумки про виголодження Болгарії німцями не тільки смішні, але й одночасно характеристичне для англійської ментальности. Англійці говорять про „виголодження Болгарії“ та одночасно конфіскують французькі кораблі з харчами для жінок і дітей в незайнятій Франції, що впала жертвою чужих інтересів. Досі сконфіскувано понад 100 французьких кораблів з харчами, а дальших 100 французьких кораблів не може приплисти до своїх пристаней, бо англійці погрожують їм конфіскатою або затопленням. Таку жорстоку політику виголоджування населення в незайнятій частині Франції веде Англія, що не воює з Францією. Вкінці прелеґент пригадав останню промову німецького міністра пропаґанди д-ра Ґебельса та заявив, що в Лондоні досі не зрозуміли завдань і цілей болгарської закордонної політики.

Урядовий часопис „Вечер“ пише, що про якунебудь окупацію Болгарію не може бути мови хоч би з того приводу, що Болгарія й Німеччина — це запрязнені краї та німецькі війська під оглядом дисципліни й зразкового провідництва придержуються точно умов, уложених між обома урядами, та шанують під кожним оглядом інтереси болгарської держави.

Антонеску реорганізує румунський уряд

БУКАРЕШТ, 17. III. — Після всенародного голосування, що однодушно висловилося за особою і політикою ґен. Антонеску, його брат, Михайло, що є також членом уряду, почав працю над новою румунською конституцією. Вона має бути готова за один місяць. Над новою румунською конституцією співпрацює ряд визначних румунських правників.

Одночасно ґен. Антонеску почав переговори в справі реорґанізації румунського уряду. Останніми днями Кондукатор переговорював з головою колишньої ліберальної партії, Діну Братіяну, професором університету Юрієм Братіяну, батьком пок. Капітана проф. Йоном Зелія Кодряну й професором Йоном Петровічі. Побіч того в нарадах приймали участь: колишній політик Йон Міґаляке, син основника румунського протижидівського руху проф. Юрій Куза й колишній політик д-р Костінеску. Покищо ще нічого невідомо про вислід тих нарад.

Молотов в японській амбасаді

МОСКВА, 17. III. — Японський амбасадор у Москві Татекава влаштував у середу вечером прийняття в честь голови совітського уряду й комісаря закордонних справ Молотова. У прийнятті взяли участь також заступники комісара закорд. справ Вишинський і Лозовський, та багато інших представників совітських урядових кругів. Це вже вдруге Молотов відвідав японську амбасаду в Москві. Дипльоматичні круги Москви бачать у цьому новий доказ, що совітсько-японські взаємини постійно кращають.

ПОБАЖАННЯ ФІРЕРА ДЛЯ ШАХА ІРАНУ

БЕРЛІН, 17. III. — Канцлер Гітлер переслав телеґрафічно побажання шахові Ірану з приводу його уродин.

ПОБАЖАННЯ Д-РА ГАХИ ДЛЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ

БЕРЛІН, 17. III. — З нагоди других роковин створення Протекторату Чехії і Моравії президент д-р Гаха переслав канцлерові Гітлерові телеґраму з побажаннями перемоги геройської німецької армії. Канцлер Гітлер телеґрафічно подякував за побажання.

З тієї самої нагоди протектор барон фон Нойрат переслав Фірерові відповідну телеґраму.

НАРУШЕННЯ ІРЛЯНДСЬКОЇ НЕВТРАЛЬНОСТИ

БЕРЛІН, 17. III. — Ірляндське міністерство інформації повідомило у дабленському радію, що минулого четверга вечером біля 20.20 години один британський воєнний літак осів на державній території Ірляндії. Одинокий його летун ранений.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ ПОСОЛ

БЕРЛІН, 15. III. — У пятницю передполуднем приїхав до Берліна новоіменований посол королівства Румунії Равль Босси. На потсдамському двірці привітав нового румунського посла у заступстві неприявного в Берліні міністра фон Рібентропа заступник шефа дипльоматичного протоколу ґенеральний консуль Шуберт і румунський представник посол Брабесіяну разом з членами посольства.

— У БЕРЛІНСЬКІЙ церкві св. Ядвиги минулої пятниці відправили заупокійне богослуження за душу пок. короля Альфонса XIII. На богослуженні були приявні представники Фірера й міністра фон Рібентропа.

— НОВИЙ англійський замах на фльоту своєго колишнього союзника. Англійський воєнний корабель задержав і припровадив до пристані в Ґібральтарі французький торговельний корабель.

— АНГЛІЙЦІ пишуть, що Джемейка дістане демократичну конституцію з правом голосування

Архиєпископ Палладій у Кракові

В суботу 15-го березня ц. р. приїхав до Кракова нововисвячений православний владика, архиепископ краківський і лемківський Палладій. Ще перед 5-ю год. веч. у православній краківській церкві зібралося місцеве й приїзже православне духовенство, представники українських центральних громадських установ і вірні, щоб зустріти Владику. Архиепископ Палладій приїхав до церкви рівно в 5-ій год. На церковному порозі зустрів Високого Гостя хлібом-сіллю православний церковний староста М. Сугак. За ним привітав Владику 4-літній хлопчик Олесь Якубович, який дуже гарно сказав кілька слів привітання і підніс архипастиреві квіти. Далі вже в церкві виголосив привітальне слово від української краківської громади голова УДК в Кракові д-р В. Загайкевич. Він висловив радість усіх українців м. Кракова з приводу приїзду українського архипастиря, підчеркнувши, що ця радість однаково поділяється всіма українцями. З черги звернувся з привітом до архипастиря колишній перший голова краківської православної Церковної Ради полк. М. Рибачук.

„Не дзвонять Вам, Владико, в сьогоднішній день церковні дзвони, але дзвонять щирі серця всіх українців — сказав він — в надії, що Ви докладете всіх зусиль, щоб прислужитись до обєднання всіх українців. Хай не буде в Вашій душі місця для православного чи греко-католика, а тільки для одного великого українського народу, що повинен спільною силою подбати про свою кращу долю".

Наприкінці коротенькими, але дуже гарними словами привітав Владику краківський православний парох, о. прот. М. Волков, зазначуючи, що така ще недавно обездолена православна церква в Кракові за короткий час вітає уже другого українського архипастиря.

Владика відповідав коротко на кожне привітання, зазначивши м. ін. у відповіді на слова д-ра В. Загайкевича, що ніколи не керуватиметься у своїй діяльності віросповідними поділами.

По відспіванні многоліття митрополитові Діонизієві й архиєпископові Палладієві *та по відправі вечірні*, Владика в сослуженні оо. прот. М. Волкова й Новицького, дияконів оо. М. Гривнака й П. Таранівського, священиків: о. О. Івановича, о. М. Кухарука, о. Ігн. Косьмія, о. М. Гриневича та варшавського протодиякона о. Дм. Смоля, відслужив архиєрейську всенічну. Хор місцевої православної церкви співав бадьоро й урочисто.

Другого дня, в неділю 16. ц. м., архиепископ Палладій відслужив у православній церкві Літургію, наприкінці якої виголосив глибоко продумане архипастирське слово про новітнього Адама, що у заповідженому Богом ворогуванні до землі повинен, не дошукуючись наготи правди, добувати з неї тяжкий хліб свій. У своєму слові архипастир, між іншим, зазначив, що українська православна церква не вривається силоміць на лемківську землю, щоб внести туди розбрат і ворожнечу, а має єдину ціль — заспокоїти релігійні потреби тих православних, що прагнули здавна душевного спокою.

Урочистою, повною величнього настрою хвилиною підчас літургії було відчитання архипастирем колінопреклонної, свого часу складеної проф. І. Огієнком, молитви за Україну, яку вірні обох обрядів, що вщерть переповнювали церкву, вислухали на колінах.

По Літургії з участю архиєрея і всього духовенства відслужено панахиду по Т. Шевченкові. Її попередило слово о. прот. М. Волкова, який зазначив, що в особі Т. Шевченка український народ має не тільки ґеніяльного поета й національного пророка, але символ національного невмирущого українського духа й української національної єдности. Ця особливість творчої сили Шевченка повинна викликати в нас не сум у роковини смерти українського ґенія, але гордість і подяку небові за те, що воно послало нам цю велику людину.

По панахиді архиепископ окремо благословляв зібраних у церкві українських дітей, роздаючи їм книжечки-молитовники.

Зараз по церковних відправах відбулися в домівці при вул. Пілсудського 19, а урочисте прийняття Владики Палладія обідом, організованим краківською православною Церковною Радою, а улаштованим українським православним жіноцтвом, на який були запрошені, крім представників українського громадянства, також представники німецької влади: шеф віроісповідних справ при уряді Ґенерал-Губернатора радник д-р Вільден, його помічник д-р Гервут, шеф відділу для національних справ при уряді Ґен.-Ґубернатора д-р Фель і полк. Бізанц, керманич українського реферату.

Перше привітальне слово підчас обіду виголосив о. прот. М. Волков. Промовець вказав на те, що в факті висвячення нового православного архиепископа треба вбачати придбання загально-національне, яке повинно знайти спільне українське зрозуміння й спільну національну втіху.

По ньому голос забрав діловий керманич УЦК ред. В. Глібовицький в імени неприявного в Кракові провідника УЦК, проф. д-ра В. Кубійовича. Він зазначив, що відродження одної з ділянок українського життя, а саме релігійне відродження, сталося у великій мірі за допомогою німецької влади, головно за допомогою присутніх на обіді радн. Вільдена й д-ра Феля. На плечі висвячених архиепископів Іларіона й Палладія лягла велика відповідальність, але з тяжкого свого завдання обидва архипастирі, треба мати надію, вийдуть із честю й гідністю.

Слово д-ра Вільдена, в якому він зазначив, що тяжке завдання архипастирів, завдяки й тактові й піддержці німецької влади, закінчиться успіхом — присутні на салі покрили оплесками.

З черги забрав слово Владика Палладій. Архиепископ сказав, що досягнень у церковній ділянці сьогодні не всилі ми ще оцінити — такі вони великі. Владика порівнює ці досягнення українського громадянства з євангельським оповіданням про купця, що, пошукуючи за добрим бісером, продав усе, щоб тільки цей бісер придбати. Ми забули за віроісповідні й усякі інші льокальні різниці, щоб піти одним фронтом до розбудови Української Церкви. Ми йшли до цього з одною думкою, з одним побажанням. І за допомогою німецької влади досягли цього. А вартість того, що ми здобули, має особливу цінність, головно з погляду канонічних засад. Владика дякує за допомогу в цьому німецькій владі й відсутньому на обіді провідникові УЦК проф. В. Кубійовичеві.

Останнім словом було слово голови УДК в Кракові д-ра В. Загайкевича. Він промовляв в імени українців-греко-католиків.

„Вітаємо теплим серцем Вас, Владико, — сказав він — бо вітаємо українського архипастиря. Усі ми, як діти української землі, повинні забути про всякі кордони, що нас ділили колись, кордони не тільки фізичні, але й психічні. Одну повинні ми мати душу, один спосіб думання. У нас одна спільна ціль у всіх: добро українського народу. Чи є хто греко-католик, чи є хто православний — ціль у нас спільна й розєднання серед нас бути не сміє. Були часи, коли ми ходили в різних одностроях,

---

БОГДАН ЛЕПКИЙ 42

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

Фтерапонт обхопив Босаковського за коліна:

„Спасибі вам!"

„Та ще й те мушу тобі сказати, що коло мене ти можеш в люди вийти, а без мене залишишся таким гольтіпакою, як тепер".

„Розумію".

„Бо як скінчиться теперішне чорт його зна що, і як я до своїх „*майонтків*" вернусь, то й тебе зі собою заберу. Наставленним тебе зроблю, а може й наставником над гайдуками, ще не знаю чим. Що не було б, не мала це честь у моїх „майонтках" службу робити, о, не мала!" — і довірливо парубка по рамені поклепав. — „ІДь же мені, мій хлопче, а як справишся добре, то не пожалуєш того, Фтерапонте... Фтерапонт, дуже мені подобається це імя. Незвичайне".

„Смішне".

„Ну, їдь уже, їдь! Та хай тебе святий Антоній провадить".

„Печерський?"

„Ні. Із Падви".

„А чому саме він?"

„Бо він, кажуть, злодіями править та гольтіпаками такими, як ти".

„А я про нього й не чував. У Мінеях такого немає".

„У Мінеях ні, та в моїй замковій каплиці є одна така старосвітська книга... але ти мене не заговорюй, ноги на плечі й махай!"

Фтерапонт торкнув коня.

„Вернися ще, вернись!" — гукнув за ним Босаковський.

Парубок спинив коня і крутнув ним, як веретеном на місці.

„Та бо з тебе і їздець не згірший", — дивувався Босаковський.

„Доводилось коні на пасовисько водить з нічліжанами".

„Ой, хлопче, нічліжани так їздити не вміють, добру ти школу пройшов, не бреши, небоже. Але до речі. Хотів я тобі сказати, щоб ти на цього коня й не лакомився. Як вернешся і як справишся гаразд, він твій. Але це хабета, коли його рівняти з тим, якого ти собі в моїй стаднині вибереш — махай!"

Фтерапонт рванув зміся і почвалав полями.

Босаковський вернувся до валки й, порадившися з Помелом, підшукали затишне місце і розтаборилися на нічліг. Віз з полковницею, по звичайно, по середині, а ціла ватага довкруги. (Босаковський величав усіх охочекомонними, тому, що добровільно до походу пристали).

Хто з них сідло собі під голову поклав, хто бурку, а хто й так горілиць простягнувся, і за хвилину так сильно хропіли, що аж рештки пожовклого листя на деревах тремтіло.

Лиш вартові з крісом на плечі мовчки застигли. Так, кажуть, журавель на одній нозі стоїть, а в другій камінь тримає. Як задрімає і камінь випустить, то камінь об землю стукне і збудить його.

Але Босаковський не вірив вартовим. Слушно вважаючи себе провідником того дивного походу й почуваючи велику відповідальність на собі, він, хоч як був утомлений і сонний, ні на хвилину не стулював повік. Думав і слухав. За найменшим шорохом гилі, за кожним шелестом сухого листя, зривався і хапав за шаблю, або за наряджену рушницю. Та, на щастя, людської ходи не чув. Лиш звірі пересувались оподалік і дика птиця бентежила гнітучо мертву тишину болотнистого ліса. (Далі буде).

і були по обох сторонах межі, що відділяли нас, але ми спільно йшли з обох боків до одної мети й нам спільно для всіх зацвила червона калина. Цемент ,що цементує наші змагання, повинен зцементувати наші душі. Ніяких різниць, — спільно, плече в плече, рука в руку! Кидаю, Владико, квіти на Вашу дорогу, бо вірю й знаю, що вона веде до добра українського народу, до добра українського майбутнього".

Дуже гарним епізодом на прийнятті був момент, коли д-р Загайкевич почав був перекладати свою промову, як і всі попередні, по-німецьки для приявних представників німецької влади. Д-р Фель обірвав його з першого слова, заявляючи:

— Я зрозумів добре у Ваших словах одно, а саме „цемент". Цього досить: там, де говориться про цемент, зміст ясний. І ось Вам моя відповідь на Ваші слова: де є цемент, там є наша вам піддержка.

Гучні оплески покрили ці замітні красномовні слова д-ра Феля.

Підчас обіду проспівали кілька українських пісень, а полк. В. Євтимович продеклямував із чуттям Шевченкову поему „Чернець", нагороджену оплесками.

Обід перейшов в атмосфері щирости, невимушеної простоти й теплої сердечности.

Архиепископ Палладій пробуде в Кракові ще кілька днів.

З голосів преси

Критична стадія

Застій, що назверх наступив після приходу німців до Болгарії, віддзеркалюється все більше у пресі останніх днів. Про те, що твориться за непроглядними кулісами великої дипльоматії та воєнної підготови — ніхто, нічого конкретного не знає. Зате снується, як звичайно здогади, але вони не можуть вийти поза проблеми, головокружні своєю величиною.

Про Балкан та Близький Схід „пишуть усе менше, бо все більше згущується тайна майбутнього у тій частині Европи й усе менше вісток для широкого загалу приносять звідтіля радіо і телеграф. Очевидно, — до часу. Покищо перемелює преса англійсько-американську трансакцію після ухвалення американського закону про допомогу Англії. За цю допомогу дякував уже Черчіль мин. тижня патетично наперед, а після нього говорив у мин. пятницю перший лорд анґл. адміраліції Александер. Зміст його промови передає у скороченні „Дойче Альґемайне Цтґ", звертаючи при цьому увагу на признання Александром скрутного положення Анґлії:

»Почнинаючи свої виводи, признався він, оптимістично потішаючи слухачів: «Якщо витримаємо заки прийде нам допомога з Америки й тут розміститься, — тоді наша перемога буде не тільки певна, але й скора«. Закликаючи англ. нарід до стовідсоткової, тісно обєднаної співпраці, забавився перший лорд адміраліції у пророка, коли сказав: «Стоїмо мабуть перед найбільш критичною стадією війни, в якій прийдеться фльоті відіграти дуже велику ролю. Я був би божевільний, якщо б не доцінював колинебудь силу, тягар і потенціяльну небезпеку, що лежить у німецькій погрозі скріплених нападів на британське мореплавство».

Щоби за старим звичаєм ослабити враження цих слів, поспішився Александер зараз же потішати, заявляючи, що покладає велике довіря на підчинену йому англ. фльоту. Але скоро після цього придав застереження: «Новітній спосіб воювання ворога, вимагає від нас належної охорони з повітря та можливости переходити у летунські протинаступи. Якщо нам дадуть засоби для цього (американська допомога — Ред.), тоді я певний, що відіб'ємо цю найновішу спробу задавити цей острів так, як ми її перемогли у попередній війні«.

На тему збільшеної німецької небезпеки для англійських кораблів і морських сполучень імперії, говорив також анґл. міністр мореплавства Кроус:

»Він сказав, що Англію чекає цього року справді тяжкий змаг на морю. «Німеччина — сказав він — заповіла Англії найтяжчий наступ на її мореплавство, і хоча ми ніколи не віримо словам ворога, то все таки не маю причини, щоби йому цим разом не повірити». Очевидно і він закликав нарід витримати«.

Наслідком скріплених німецьких наступів, головно під водою і з повітря, Англія тратить майже щодня застрашаючі кількости корабельного тонажу. Недостача кораблів дається вже нині дошкульно відчувати. Цей незавидний стан є причиною, що англ. уряд спішно висилає тепер до Америки делеґацію, якій проводитимуть: парляментський секретар у міністерстві мореплавства Селтер і відпоручник міністра прохарчування Бренд. Один проситиме про якнайскорше відступлення Америкою нової серії кораблів; другий — проситиме про транспорти харчів. У звідомленні, що його проголосив у цій справі уряд, сказано: „У ніякій ділянці не потребуємо так спішно допомоги від американського уряду, як саме у ділянці мореплавства".

Тимчасом — як зауважують — американський уряд ще не вирішив, скільки цих кораблів і коли — зможе Англії знову відступити.

Академія у честь Тараса Шевченка у Кракові

В суботу, 15. березня, відбулась з нагоди 80-их роковин смерти Тараса Шевченка у салі Старого Театру у Кракові святочна Академія. Орґанізував її краківський УДК.

Загальна характеристика Академії: надзвичайно культурна імпреза, не лише формою, але і змістом на поважному, високому рівні. Програма не перевантажена, цілість звязка (вся академія тривала ок. 2 години), при чому точки концертового характеру творили радше рямці для сутньої програми — точок академічного характеру.

Промова голови УДК, д-ра В. Загайкевича, підкреслювала два головні актуальні моменти, тісно звязані з Шевченковою творчістю і Шевченковими поминками: велитенське почуття громадянської відповідальности, що тяжить на справжніх звеличниках Шевченка, як одна з головних повчальних думок «Кобзаря», та віра в силу всіх віщих пророцтв Шевченка, навіть тих, які покищо ще не здійснились.

П-ні м-р Марія Гарасовська-Дачишин деклямувала виривки з «Гайдамаків». Ця поема манила вже неодного українського деклятора своїми драматичними зворотами та може саме — трудністю передати їх. П-ні М. Дачишин має безумовний декляматорський талант, видно теж відразу, що річ, яку вона деклямує, вона перетривала й у нюансах її розуміє. Але не вина навіть найбільшої драматичної артистки, коли вона вибірає для рецитації поему, немов прикметну для мужеської рецитації: ніяка жінка у світі не зможе добути належних акордів сили й розпуки в приказі Залізняка: «Оттак, оттак! Добре діти! Мордуйте скажених! Добре хлопці!» („Червоний бенкет"). Ось нпр. ліричний уступ »Ізза лісу, зза туману» («Свято в Чигирині»), який вимагає мягкости інтонації — вийшов справді гарно, переконливо й зворушливо.

Цікаво, що другий рецитатор на тому вечорі, п. Ю. Ґеник-Березовський вибрав собі знову — не драматичну, а ліричну поему «Лічу в неволі дні і ночі», вже більш підхожу для жіночої деклямації. Проте віддав по мистецьки меляхолійно-розпучливу атмосферу цієї перлини Шевченкової творчости, — таксамо, як заманіфестував широку скалю свого рецитаторського таланту у черговій деклямації «Псалом Давида» (XLIII.).

Осередньою точкою всієї академії був безумовно реферат Євгена Маланюка: короткий, з виразною провідною думкою-ідеєю, на справжньому науково-критичному рівні, у прегарній літературній формі та з пориβом виголошений. Головна думка реферату: Шевченкольоґія, не вважаючи на розмірно дуже високу цифру творів, статтей, брошур і книжок, — наука молода й далеко незавершена. Шевченка все ще «відкривають» і його справді треба вічно ще відкривати та ліквідувати фальші й легенди, якими сповили його особу численні фальшиві його дослідники. У «Кобзарі» ще багато невичерпаних тайн та незглиблене джерело ідей. Підходити до Шевченкознавства не слід ні з сентиментальною лірикою, ані просвітянською наївністю. Свою тезу прелеґент ілюстрував яскравим прикладом незрозуміння, що його проявили деякі Шевченкознавці в оцінці характеристичної поеми «Бували войни і військові свари», що повстала на кілька місяців перед смертю поета. Фальшивий ідейний підхід до Шевченка та розмірно недовге тривання науки Шевченкознавства пояснює прелеґент тривалим впливом російської анархо-лібералістичної доби, головно під впливом Герцена й Чернишевського у суспільному розумінні, та Бєлінського — у літературно-критичному. Щоб визволитись з отих впливів, треба було атмосфери 1917 року. Відтак теж треба поправді датувати початок поважних студій над Шевченком, які мусять спростовувати та проаналізовувати навіть таких знавців Шевченка, як Доманицький. Прелеґент надзвичайно влучно, стично вказав на многогранність Шевченкових дум і почувань. Такий відчит про поета може виголосити тільки той знавець літератури, що сам є великим письменником-поетом.

Як єдиний співак-соліст виступив м-р Осип Стецура у двох піснях Лисенка: «Гетьмани» та «Ой Дніпре мій, Дніпре». П. О. Стецура не відперше зачарував слухачів надзвичайно милим тембром свого баритону.

Хор під орудою проф. Б. Пюрка розпочав Академію «Заповітом» та виповнював тільки одну окрему точку програми двома піснями: «Косар» і «Хор підземних ковалів». Члени «20-ки» хорту — це все співаки «не-нинішнього дня», не тільки з добрими голосами, але й з рутиною, зіспівані, культурні. Тенорове сольо в хорі відспівав інж. Коцур. — Фортепяновий достріій вела п-на Марта Колтунюк.

Академія закінчилась відспіванням національного гимну, що його підхопила вщерть виповнена саля.

Ll

ІТАЛІЙСЬКІ УСПІХИ НА ГРЕЦЬКОМУ ФРОНТІ

РИМ, 16. III. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті італійці взяли в районі XI-ої армії полонених і здобули великі засоби зброї. На тій частині фронту йшли бої місцевого значіння.

Ескадри німецького летунства бомбардували одну важну грецьку летунську базу. Крім того італійці обкинули розривними бомбами ворожі військові відділи.

15. III. ворожі літаки скинули бомби на Вальону. Вони спричинили невеличкі матеріяльні втрати. Протилетунська артилерія фльоти зістрілила один ворожий літак.

Літаки ворожого летунського корпусу заатакували обєкти на летовищі Галь-Фар. Італійці зістрілили один ворожий літак.

У північній Африці німецькі ескадри бомбардували зосередження британських вантажників в околиці Аджедабії.

У Східній Африці ворог знову почав наступати більшими силами на цілому фронті Керену. Італійці його всюди відбили з великими втратами для ворожих відділів, що наступали. Крім того ворог налітав на Абркайко в Еритреї, де спричинив невеличкі матеріяльні шкоди й на Діредаву, де не заподіяв ніяких втрат. Він налітав також у районі Керену, де італійці збили скорострільним вогнем один ворожий літак.

—o—

— НОВОІМЕНОВАНИЙ японський амбасадор в Берліні ген. Ошіма відвідав шефа штабу С. А. Віктора Люце.

Новинки

КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ
18. Второк — мч. Конона.
19. Середа — 42 м. в Аморії.

— КОМІТЕТ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО СВЯТА У ВІДНІ повідомляє, що 30. III. 1941 р. в год. 20-ій відбудеться у віденському Концертгаві репрезентативний Шевченківський концерт з такою програмою: святочна промова в українській і німецькій мовах, композиції до слів Шевченка таких мистців, як Вербицький, М. Лисенко, Ф. Колесса, М. Волошин, Д. Січинський, В. Матюк, І. Воробкевич, І. Степовий і А. Гнатишин. Крім цього виконають інструментальні твори В. Барвінського та Д. Бортнянського. До виконання цієї програми Комітет запросив найкращі українські мистецькі сили Відня. Програма Свята з огляду на сподівану численну участь німецької публики виготовлена в мистецькому оформленні в німецькій мові. — За Комітет Шевченківського Свята: д-р Маркіян Дзерович, голова; д-р Остап Грицай, заступник голови.

— ДРУГИЙ КОНЦЕРТ ОКСАНИ БУРБЕЛЛО В БЕРЛІНІ. Заходом Філії Українського Національного Обєднання в Берліні відбувся 9. ц. м. другий концерт українських та німецьких мельодій нашої молодої співачки Оксани Бурбелло. В програму ввійшли крім народніх українських пісень та композицій Лисенка й Колесси, твори Вагнера, Моцарта, Муссоргського й ін. Цей другий концерт О. Бурбелло в Берліні увінчався повним успіхом. Фортепяновий достріий лежав у руках проф. Йозефа Крепеля. Частина доходу з концерту була призначена на добродійні цілі. Після обох своїх виступів на берлінській сцені, що зустрінулися з повним признанням приявної публики та з похвальним становищем критики, вибирається наша співачка в артистичне турне до Відня й Праги.

— ДО ВІДОМА УКРАЇНЦЯМ У МІСТІ БРЕСЛЯВ І В СКОЛИЦІ. Повідомляємо, що в Бресляв заложено товариство Українського Національного Обєднання (УНО) в дні 19. січня ц. р. Просимо українців і Гуртки УНО на Шлеську, що ще про це не знають, навязати звязок із нашим товариством. В кожну неділю в год. 16.30 відбуваються ширші сходини. В неділю 23. березня відбудеться Шевченківське свято в год. 17.30. Адреса домівки УНО: Бресляв, Адальбертштрассе 1.

— В ПОХОРОНАХ радн. Максиміліяна Маєр-Гайденгагена, відомого знавця й прихильника української справи, дня 12. ц. м. у берлінській крематорії, взяли численну участь представники української іколонії в Берліні. Між вінками видніли три жовто-блакитними лентами від Українського Національного Обєднання, Української Пресової Служби і від Українських Націоналістів.

— В МІНХЕНІ заснували нове українське студентське товариство „Батурин". (Адреса його: Мінхен 2, Дахаверштрассе 82/6, бай Грубер, Роман Білик).

— УКРАЇНСЬКИМ КУПЦЯМ ДО ВІДОМА. Пригадуємо, що в днях 23. березня ц. р. відбудеться в Кракові зїзд українських купців з Ґенерального Губернаторства. Характер зїзду чисто господарський, життєві справи українського приватної торгівлі. Участь кожного українського купця вказана в його власному інтересі.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): д-р Ярослав Падох 50, м-р Орест Кузьма 20, інсп. Антін Пеньчаківський, Луків, за лютий 3, м-р Сори Володимир, Луків, за лютий 3, Делеґатура УДК, Новий Санч 10.80, Юрчинський Іван, Смерековець 10, УДК Ноймаркт 21, Володимир Боровик, Угринів к. Белза 5, УДК Томашів Мазовецький 5, Дубицький Юліан, Дембіца, за лютий 2, Ортинський П. за лютий 1, Гаврилик М., за лютий 1, м-р Гнатик Е. за лютий 0.50, Томчишин М. 0.50, Делеґатура УДК, Цереворськ 114.25, о. Ґаладза Іван 5, о. д-р Сидоріз 3, Опалка Ольга, уч. 1, Опалка Теодозій, уч. 1, Бишко Юл. 1. — Хто черговий?

— КАТАСТРОФАЛЬНІ дощі в Японії спричинили смерть 12 робітників у Фуджиґаві. 22 робітників, що працювали в одному тунелі, залила вода. Підчас ратункової акції видобули тільки 10 робітників, 12 затонуло.

— ВНАСЛІДОК ВИБУХУ фабрики пороху в Севілі погибло понад 50 осіб, 500 було ранених, у тому багато жінок і дітей. Знищено 300 домів. Еспанська влада негайно наказала ратункову акцію.

— ВЕЛИКІ ФАБРИКИ тракторів повстануть у Німеччині, на терені громади Вальдерель.

— ЗАТОНУЛО 5 осіб на ріці Лабі біля Дабруну внаслідок виверження човна. З 7 осіб врятовано тільки дві.

— КАТАСТРОФА ДВОХ КАНАДІЙСЬКИХ БОМБОВИКІВ. Біля Боалґід, на терені провінції Онтеріо, зударилися в повітрі два великі бомбовики. Погибла залога обох літаків, 7 військових летунів.

— ВЕЛИЧЕЗНА ПОЖЕЖА знищила в Ню-Орлеані в Північній Америці великі магазини цукру, рижу й консерв, вартости 3 міліонів долярів.

— СПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКИХ ПОХИБОК. В попередньому, 57 ч. „К. В.", у передовиці „За форму ідейности і жертвенности" вкралися через недогляд такі похибки: в 2-му ряду згори: замість „основується" має бути „основуються"; в 14-му ряду здолу замість „безідповідної" — має бути „безідповідальної"; в 2-му ряду здолу замість „взиває" — має бути „взиваюче"; на 2 сторінці, в 2 шпальті, в 4-му ряду згори замість „тілі" — має бути „цілі".

По дорозі

Відень — Катовиц — Біліц.

З набренілим, від сонця й сміху молоденької Сафо, серцем виїзжаю з Відня. Добрий приятель проводить мене на залізницю. Перекидаємось словами, що падають у темінь ночі. „Коли й де побачимось?" Наспраді таке цікаве й нерозгадне питання. Грядуть події нові й великі. Хто відхилить рубець цього невідомого?

Різким стукотом коліс по рейках мережить поїзд темряву ночі. В сумерках воєнного світла у переділі хитаються дрімливо людські постаті. Одні їдуть до війська, інші до своїх хат. На зупинках одні висідають, інші, нові подорожні, всідають і цей свій світ-поїзд дальше несеться до своєї цілі: добре, що ціль у житті істнує.

Катовиці Зупиняєтесь тут: відвідати приятелів, з якими прагнете поговорити, про своїх рідних розвідатись. Само місто Катовиц — важке, чорне, нецікаве: правдивий промисловий осередок. Ще тому рік, інколи на вулицях ви могли почути польську мову; сьогодні усі й усюди говорять тут тільки по-німецьки. Настрій міста — діловий, спокійний, поважний і певний. За виставовими вікнами крамниць повно краму. В пекарнях видніє той такий смачний, здоровий, ситий хліб, від якого я у Відні, після примхових малаїв, не міг відірватися. Є тут і наша кольонія. Бо де її нема! Мають тут своє УНО, живуть зорґанізовано, Правда — їх співжиття холодне, штивне, як і характер цього міста.

*

Скортіло мене й до Біліц поїхати: трапилась нагода й за годину я був у Біліц. Над головами була синява й сонце, а на землі де-де білі верети снігу, що корчились до сонця, озимина, що бреніла в теплих подихах ранньої весни і, де-де, соснові проліски, що радували простори. По дорозі переїзжали ми малі містечка, села, що мали й своєю зовнішністю характер німецької, північної цивілізації. Очі зупинялись на написах прізвищ над наддверних вивісках на крамницях. „Холодзій", „Дуля", „Стельмах" і інші. Чи це останки слідів колишньої нашої еміґрації минулих століть? Думаєте і з якимсь непримиримим почуванням у душі приходите до висновку, що не сорок і кілька міліонів нас, а — на жаль! — багато більше, як візьмемо під увагу й тих розсипаних, уже майже безслідно, по світі.

Біліц, це справді миле, чисте, гарно легкими горбками розкинене місто. Невелике місто, гарні, деревиною засаджені, широкі вулиці, чепурні й легкі архітектурою доми й вілли, а й деякі історичні памятки. Містом проходить одна трамваєва лінія, що від залізниці до Циганського Лісу пробігає. Недалеко за містом видніють невисокі, але поважні верхи західнього Бескиду. На вулиці чуєте тільки німецьку мову. Правда, буває, завважите, що йде двоє людей, говорять, а коли рівняєтеся із ними, вони якось незрозуміло крізь зуби мимрають. При чищенні від ожеледи доріг працюють робітники й ці говорять уже голосно по польськи.

Тут заходите до приятелів. Виклики втіхи, запити: „Як же ти вирвався? Росказуй! Що де чув, що бачив?" При цих особистих справах забуваєтьcя й на оцю динамічну війну. Заходжу й до домівки УНО: привітно, на стінах портрети наших колишніх і сучасних провідних людей; при столі грають „пінг-понга" молоді пані й панове; дехто показує мені великі карикатури на тутешнє наше життя. Виразно вичуваєте, що тутешня наша кольонія — а чимало тут наших земляків! — живе згідно, мирно й правдиво по приятельськи: єднає їх спільна доля, спільна туга. Мають вони тут свого пароха, молодого й симпатичного о. Білинського з Буковини. Всі — із усіх земель — найшли тут спільну мову, що їх єднає. На сумній, то поважній, а то й веселій гутірці серед приятелів і знайомих пробули ми тут до пізньої ночі.

Михайло Островерха.

Найменші — Найбільшому

Шкільна дітвора вшановує Тараса Шевченка.

Імпрези, що їх улаштовують діти, вірніше, що їх улаштовують силами дітвори, зокрема ж імпрези, що ними українська дітвора вшановує свого найбільшого Вчителя, Тараса Шевченка, мають якийсь особливий чар і принаду.

Нічого там неприродного чи штучного або вдаваного, ніякої пози й нещирости, ніякого прагнення марного ефекту — все безпосереднє, щире, від серця й душі.

Ось чому на таких імпрезах маєте повне вдоволення, маєте змогу постійно думати тільки про Нього, та про цей Його великий вплив на покоління. Переконуєтесь, що для одних найменших учасників чи виконавців програми святкування не істнує в цій хвилині ніхто, тільки Він. Та й ще (може!) батьки на салі. Мовляв: „чи добре я вшановую нашого Вчителя?"

Таке було й святкування, що ним краківська Українська Народня Школа вшанувала в неділю, 16. ц. м., 80-ті роковини смерти Пророка України.

Сцена в салі при вул. Льоретанській 18 гарно прибрана. На сцені погруддя Поета на тлі тризуба. Саля — повна батьків та всіх, що цікавляться молодим поколінням (не своїми посадами в окремих реферeнтурах), а таки й тільки під кутом бачення майбутнього нації.

Точнісінько в 16. год. шкільний (дівочо-хлопячий) хор під керуванням учит. Ю. Татунчака співає „Заповіт". Учень 7-ої кл. Іван Плювак відчитує реферат, що змальовував постать Поета (на майбутнє — дбати про добре наголошування слів: Україна й український) й на сцену виходять одна за одним юні виконавці програми: декляматори — Е. Полтавченко, уч. 5-ої кл. (сміливий і бадьорий, з доброю вимовою), Ніна Захарчук, уч. 6-ої кл., та зрівноважений Уцьо Козак, що не посоромив виголошенням „Мені тринадцятий минало" своєї 2-ої кляси, врешті й маленька М. Біґунівна з 2-ої кл. достроїлася цілком до тієї частини програми.

Під спів хору „Реве та стогне" — деклямувала „Причинну" виразно й вдатно уч. 6-ої кл. Галина Хиціяківна, збірну деклямацію виконали діти 3-ої кл. К. Ґинжа, Ю. Держко, І. Найда й А. Хицяк.

В окремій сценці „Перед портретом", що її виконали діти з 6-ої кляси, деклямував Ю. Мохнацький, а вірш „Мені однаково" виголосив З. Хрущ, уч. 6-ої кл.

Окремо зацікавлення й особливу увагу зосередили на собі стилізовані народні танки, та добрим виведенням стали чи не найбільш оплескуваною частиною програми цього святкування. »Гопак«, „Козачок", „Катерина" й особливо „Залицяння", що їх виконали: Люба Терлецька, Рома Кузик, Зірка Яворська, Ірка Сквіртнянська, Ів. Світушак, Марта Голіян і А. Хицяк, виявили вчительський хист і мистецький смак п. Ірини Голубовської, що вчить дітвору ритміки й танків, та здібності її учениць. А батькам дали повне вдоволення їхніми дітьми. Українська Народня Школа й батьки дітей повинні звернути більше уваги на вивчення дітвори танків і ритміки, а маючи перед собою в памяті колишні рідношкільні »Свята Молоді« в краю й столиці, подбати про такі ж прилюдні виступи й дітвори краківської школи (»Свято Весни«, закінчення шкільного року — »Свято Молоді« й т. д.) та вже підготовляти ці імпрези. Національні танки на таких імпрезах — атракція програми.

Надходить кінець святкування. Ще раз співа хор „Заповіт" — а Національний Гимн, відспіваний хором і салею, був останнім поклоном Тіням Поета.

Найменші краківські українці гідно вшанували Найбільшого Земляка.

Краківська Українська Народня Школа робить велику роботу. **(—ий)**

— В АРГЕНТИНІ закінчилася урядова криза, що її спричинило уступлення мін. Роки й Піведа. Міністром закордонних справ став Енріке Руіс Ґінасу, міністром финансів Карльос Асебедо.

— БРАЗИЛІЙСЬКИЙ УРЯД призначив 600 міліонів мільрейсів на розбудову національної оборони.

— НІМЕЦЬКІ довецькі літаки зістрілили над Каналом Ля Манш 5 англійських бомбовиків типу Спитфаєр.

— У БОЛГАРІЇ ввели новий закон про пресу. Журналістами можуть бути тільки ті, що дійсно виконують той фах і працюють щонайменше два роки в щоденнику або щонайменші 6 літ у тижневику. Закон признає тільки один союз журналістів болгарської народности.

Студентські справи

СТУДІЇ В МІНХЕНІ.

В Мінхені є університет, політехніка, мистецька академія й висока музична школа. Літній семестер у 1941 р. зачинається в Мінхені в половині квітня. Прохання про прийняття треба вносити до 25. березня. До прохання треба долучити: 1. Свідоцтво зрілости та його переклад на німецьку мову, урядово потверджений. 2. Перебіг життя. 3. Свідоцтво моральности, видане адміністраційною владою. 4. Маніпуляційну оплату 3.60 РМ. На університеті є такі факультети: правничий, політичних наук, медичний, дентистика (3 роки), фармація (3 роки), ветеринарійний, фільософічний (при ньому є журналістика).

На політехніці є такі факультети: загально технічний, будівельний, машиновий, хемічний, економічний, торговельний, пивоварство (з матурою триває три роки). По скінченні титул інжиніра. Без матури приймають на 2-річний пивоварський курс. По скінченні титул майстра.

Студії на університеті й політехніці тривають переважно 8 семестрів. Вписове на обох школах 25 РМ. Оплата за семестер 150 марок. Істнують знижки, а навіть повне звільнення. Удержання від 70—100 РМ. Прохання про прийняття й переклади свідоцтв полагоджує Українське Студентське Т-во „Батурин". Прохання слати на адресу секретаря Товариства Білика Романа, Мінхен 2, Дахаверштр. 82/6 (бай Ґрубер).

ПРО СТУДІЇ В ДАНЦІҐУ.

На Високій Технічній Школі в Данціґу можна студіювати на таких факультетах і відділах: I. Факультет: Природничий і доповняльний. Відділи: 1. Математика й фізика, 2. Хемія з інститутом агрономії, 3. Доповняльний (психольогія, історія, ґеографія, чужі мови ітп.). — II. Факультет: Будівництво. Відділи: 1. Архітектура, 2. Будівельна інжинерія. — III. Факультет: Машинознавство. Відділи: 1. Будова машин, 2. Електротехніка, 3. Будова кораблів і літаків. — Голоситись до впису можна лише через „Основу" і то до кінця березня ц. р.! Пізніше внесені подання школа може полагодити відмовно. До подання, скермованого до Ректорату (по німецьки), треба долучити: 1. Свідоцтво зрілости. 2. Свідоцтво відходу з іншої високої школи (коли хто вже студіював на нім. школах). 3. Посвідка відбутої практики. 4. Посвідка арійського походження. 5. Життепис (в нім. мові). До не-німецьких документів долучити леґалізовані переклади. На факультеті будівництва потрібна піврічна практика, з цього три місяці треба відбути перед півдипльомом. На факультеті машинознавства час практики найменше рік. Половина з цього часу праці мусить бути безперервно відроблена в більшому фабричному заведенні й то перед студіями. Оплати: Вписове — 30 РМ. Гонорар за студії — 80 РМ. Виклади й вправи — ок. 80 РМ. Крім тих, є ще інші (лябораторії ітп.), разом отже висота шк. оплати за один семестер виносить 150 до 200 РМ. Прожиток: біля 80 РМ у місяць.

В Данціґу є тепер біля 40 студентів-українців. Близько Данціґу є пару сот наших робітників (б. полонених) українців, є великі можливості хосенної суспільної праці. Як загально-організаційна станиця істнує філія УНО. В березні відкриють Народній Університет для робітництва. В міру своїх сил студентство враз із робітництвом старається гідно відсвяткувати академіями важніші національні свята (істнує хор, орхестра, пяністи і т. п.).

УПРАВА „ОСНОВИ".
Ферайн Украінішер Студентен „Основа", Данціґ-Лянґфур, Техніше Гохшуле.

„УКРАЇНСЬКА СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ" ДО ВІДОМА УКРАЇНЦЯМ У НІМЕЧЧИНІ.

Багато молоді, яка перебуває на роботах у Німеччині, звертається з запитами до Українського Центр. Комітету в справі вступлення до „Української Служби Батьківщині".

УЦК подає всім зацікавленим до відома, що поворот з Німеччини до Ґенерал-Губернаторства і вступлення до „Української Служби Батьківщині", неактуальні.

Розпорядок щодо добровільного, чи примусового вступлення до „Української Служби Батьківщині" відноситься тільки до населення, яке тепер находиться на терені Ґенерал-Губернаторства.

Керманич Відділу Опіки над Молоддю та Родиною при УЦК.

З концертової салі

КОНЦЕРТ ДАРІЇ КАРАНОВИЧ У ВІДНІ.

Дня 4. березня відбувся в Відні, в салі Шуберта, концерт співачки Ф. Кайль при співучасти д-ра Росмахера і зокрема нашої пяністки **Дарії Каранович**, що виступила з твором Баха й іншими новішими. З перших рецензій, що появилися в німецькій пресі, подаємо деякі вимки:

„Фелькішер Беобахтер" (Отто Реп) з дня 6. III. ц. р.:

„Дарія Каранович опановує фортепян однаково в творі Баха, як і в передачі модерних композицій і з повним, барвним ударом, духовим зрозумінням будови і повним пориву особистим вичуттям"...

„Нойїгкайтс-Вельтблят" (Вілібальд Бертль) з дня 5. III. ц. р.:

„...Поважну пяністку почули ми в Дарії Каранович, яка в концерті д-моль Фр. Баха, в опрацьованні Штрадаля, дала доказ небуденного вміння. Найсильніша концентрація, незвичайно дозріла бравурна техніка і в будові архітектонічного укладу чистолінійна переглядність — дають заповідь найуспішнішого майбутнього..."

А вкінці **„Ілюстрірте Кроненцайтунґ"** з 7. III. ц. р. пише, що „пяністка Дарія Каранович викликала своєю поетичною, повною виразу грою спеціяльну увагу".

Дарія Каранович концертувала теж 9. березня у Празі, де виступила з сюїтою Барвінського і прелюдіями Ревуцького, збіраючи заслужені оплески. Віденськ матиме нагоду незабаром почути нашу пяністку на українському концерті в честь Т. Шевченка, що відбудеться в великій салі Концертгавзу.

РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ ВІРНИХ У ГР.-КАТ. ПАРОХІЯЛЬНІЙ ЦЕРКВІ В КРАКОВІ.

Реколекції для вірних у гр.-кат. парох. церкві відбудуться в днях 16.—23. березня ц. р. в двох серіях: для загалу вірних і для інтелігенції. Реколекційні науки голоситиметься щодня в год. 18-ій у першій серії (для загалу вірних) і в год. 20-ій у другій серії (для інтелігенції).

Перша наука спільна для обох серій у неділю 16. березня в год. 18-ій.

Реколекційні науки голоситиме Впр. о. ред. М. Марисюк, ЧСВВ.

1090 1-2 **Гр.-кат. Парохіяльний Уряд у Кракові.**

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу, — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часописи на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. [illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H., Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79.